

REGULAMENTUL (CE) NR. 593/2008 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI**din 17 iunie 2008****privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I)**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 61 litera (c) și articolul 67 alineatul (5) a doua liniuță,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Comunitatea și-a stabilit obiectivul de a menține și de a dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție. Pentru instituirea progresivă a unui astfel de spațiu, Comunitatea urmează să adopte măsuri cu impact transfrontalier privind cooperarea judiciară în materie civilă, în măsura necesară asigurării bunei funcționări a pieței interne.
- (2) În conformitate cu articolul 65 litera (b) din tratat, printre aceste măsuri sunt incluse măsuri care să favorizeze compatibilitatea normelor privind conflictul de legi și de competență, aplicabile în statele membre.
- (3) Consiliul European reunit la Tampere la 15 și 16 octombrie 1999 a susținut principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a altor decizii ale autorităților judiciare, ca fundament al cooperării judiciare în materie civilă, și a invitat Consiliul și Comisia să adopte un program de măsuri destinate punerii în aplicare a acestui principiu.
- (4) La 30 noiembrie 2000, Consiliul a adoptat un program de măsuri comun al Comisiei și al Consiliului pentru punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială ⁽³⁾. Programul stabilește măsuri referitoare la armonizarea normelor care reglementează conflictul de legi, precum cele care facilitează recunoașterea reciprocă a hotărârilor.
- (5) Programul de la Haga ⁽⁴⁾, adoptat de Consiliul European la 5 noiembrie 2004, a solicitat să se continue în mod activ lucrările privind normele care reglementează conflictul de legi în materia obligațiilor contractuale („Roma I”).

- (6) Pentru buna funcționare a pieței interne este necesar ca normele statelor membre care reglementează conflictul de legi să desemneze aceeași lege națională, indiferent de țara în care se află instanța la care a fost introdusă acțiunea, în scopul îmbunătățirii previzibilității soluțiilor litigiilor, a certitudinii privind dreptul aplicabil și a liberei circulații a hotărârilor.
- (7) Domeniul de aplicare material și dispozițiile prezentului regulament ar trebui să fie concordante cu Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială ⁽⁵⁾ („Bruxelles I”) și cu Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale („Roma II”) ⁽⁶⁾.
- (8) Relațiile de familie ar trebui să cuprindă filiația, căsătoria, afinitatea și rudenția colaterală. Relațiile cu efecte comparabile celor ale căsătoriei și ale altor relații de familie, menționate la articolul 1 alineatul (2), ar trebui interpretate în conformitate cu dreptul statului membru în care se află instanța sesizată.
- (9) Obligațiile rezultate din cambii, cecuri, bilete la ordin și alte instrumente negociabile ar trebui să cuprindă și obligațiile rezultate din conosamente în măsura în care obligațiile rezultate din conosamente derivă din caracterul lor negociabil.
- (10) Obligațiile rezultate din înțelegerile care au avut loc înainte de semnarea contractului sunt reglementate de articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 864/2007. Prin urmare, aceste obligații ar trebui excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament.
- (11) Libertatea părților de a alege legea aplicabilă ar trebui să fie unul dintre elementele esențiale ale sistemului de norme care reglementează conflictul de legi în materia obligațiilor contractuale.
- (12) Pentru a determina dacă a fost exprimată clar alegerea privind aplicarea unei anumite legi, unul din factorii de care ar trebui să se țină seama îl reprezintă convenția părților, prin care se conferă uneia sau mai multor instanțe dintr-un stat membru competența exclusivă de a judeca litigiile rezultate din contract.
- (13) Prezentul regulament nu înlătură posibilitatea părților de a include printr-o mențiune de trimitere în contractul lor un corp de norme nestatute sau o convenție internațională.

⁽¹⁾ JO C 318, 23.12.2006, p. 56.

⁽²⁾ Avizul Parlamentului European din 29 noiembrie 2007 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 5 iunie 2008.

⁽³⁾ JO C 12, 15.1.2001, p. 1.

⁽⁴⁾ JO C 53, 3.3.2005, p. 1.

⁽⁵⁾ JO L 12, 16.1.2001, p. 1. Regulament modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1791/2006 (JO L 363, 20.12.2006, p. 1).

⁽⁶⁾ JO L 199, 31.7.2007, p. 40.

- (14) În cazul în care Comunitatea adoptă, în cadrul unui instrument juridic adecvat, norme de fond în materia contractelor, inclusiv clauze și condiții standard, respectivul act poate prevedea libertatea părților de a aplica normele respective.
- (15) În cazul alegerii unei anumite legi și al localizării tuturor celorlalte elemente relevante pentru situația în cauză într-un stat diferit de cel a cărui lege a fost aleasă, alegerea legii nu ar trebui să aducă atingere aplicării dispozițiilor legii aceluși stat de la care nu se poate deroga prin convenție. Această regulă ar trebui să se aplice indiferent dacă, odată cu legea, a fost aleasă și o instanță judecătorească. Întrucât nu se intenționează modificări de fond în raport cu articolul 3 alineatul (3) din Convenția din 1980 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale⁽¹⁾ („Convenția de la Roma”), textul prezentului regulament ar trebui să fie în concordanță, pe cât posibil, cu articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 864/2007.
- (16) În scopul de a contribui la obiectivul general al prezentului regulament – securitatea juridică în spațiul de justiție european – normele care reglementează conflictul de legi ar trebui să prezinte un grad înalt de previzibilitate. Instanțele ar trebui să dispună totuși de o marjă de apreciere pentru a identifica legea care are legătura cea mai strânsă cu situația în cauză.
- (17) În ceea ce privește legea aplicabilă în absența unei alegeri, noțiunile de „prestare de servicii” și de „vânzare de bunuri” ar trebui interpretate în același fel ca și în cazul aplicării articolului 5 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 în măsura în care prestarea serviciilor și vânzarea bunurilor sunt acoperite de regulamentul respectiv. Deși contractele de franciză și de distribuție sunt contracte de prestări servicii, acestea fac obiectul unor norme specifice.
- (18) În ceea ce privește legea aplicabilă în absența unei alegeri, sistemele multilaterale ar trebui să fie acelea în cadrul cărora se efectuează tranzacții, precum piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 4 din Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare⁽²⁾, indiferent dacă se bazează sau nu pe un sistem de contraparte centrală.
- (19) În lipsa unei alegeri, legea aplicabilă contractului ar trebui determinată în funcție de norma prevăzută pentru tipul specific de contract. În cazul în care contractul nu poate fi încadrat la niciunul din tipurile definite sau în care, prin prisma elementelor sale, aparține mai multor tipuri definite, contractul ar trebui să fie reglementat de legea țării în care partea obligată să execute prestația caracteristică din contract își are reședința obișnuită. În cazul unui contract care constă dintr-o serie de drepturi și obligații care se încadrează în mai multe categorii de contracte definite, prestația caracteristică din cadrul contractului ar trebui determinată în funcție de centrul său de greutate.
- (20) În cazul în care un contract are în mod evident o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la articolul 4 alineatul (1) sau (2), se aplică o clauză derogatorie care ar trebui să prevadă aplicarea legii țării cu care are o legătură mai strânsă. Pentru a determina această lege, ar trebui să se țină cont, printre altele, de faptul dacă contractul în cauză este strâns legat de un alt contract sau de alte contracte.
- (21) În lipsa unei alegeri, atunci când legea aplicabilă nu poate fi stabilită nici prin încadrarea contractului într-unul din tipurile specificate, nici ca fiind legea țării în care partea care trebuie să efectueze prestația caracteristică din contract își are reședința obișnuită, contractului ar trebui să i se aplice legea țării de care este cel mai strâns legat. Pentru a determina această lege, ar trebui să se țină cont, printre altele, de faptul dacă contractul în cauză este strâns legat de un alt contract sau de alte contracte.
- (22) În ceea ce privește interpretarea contractelor de transport de mărfuri, nu se are în vedere efectuarea niciunei modificări de substanță în ceea ce privește articolul 4 alineatul (4) a treia teză din Convenția de la Roma. În consecință, contractele de navlosire pentru o singură călătorie și alte contracte care au ca obiect principal efectuarea unui transport de mărfuri ar trebui considerate contracte de transport de mărfuri. În sensul prezentului regulament, termenul „expeditor” ar trebui să se refere la orice persoană care încheie un contract de transport cu transportatorul, iar termenul „transportator” ar trebui să se refere la partea din contract care își asumă răspunderea de a transporta mărfurile, indiferent dacă prestează ea însăși sau nu serviciul de transport.
- (23) În cazul contractelor încheiate cu părți considerate a fi într-o poziție contractuală dezavantajoasă, acestea din urmă ar trebui protejate prin norme care reglementează conflictul de legi care să fie mai avantajoase pentru interesele acestora decât normele generale.
- (24) În cazul special al contractelor încheiate cu consumatorii, normele care reglementează conflictul de legi ar trebui să permită reducerea cheltuielilor de soluționare a litigiilor care implică adesea cereri de despăgubire cu valori relativ scăzute și să ia în considerare evoluția tehnicilor de comercializare la distanță. Din spirit de consecvență cu Regulamentul (CE) nr. 44/2001 se impune, pe de o parte, necesitatea unei trimeri la conceptul de „activitate direcționată” ca și condiție pentru aplicarea normei de protecție a consumatorului și, pe de altă parte, interpretarea armonioasă a conceptului în Regulamentul (CE) nr. 44/2001 și în prezentul regulament, ținând cont de faptul că o declarație comună a Consiliului și a Comisiei referitoare la articolul 15 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 afirmă că „pentru ca articolul 15 alineatul (1) litera (c) să fie aplicabil, nu este suficient ca întreprinderile să își direcționeze activitățile către statul membru în care se află reședința consumatorului sau către un număr de state membre în care este inclus acel stat membru; contractele trebuie de asemenea să fi fost încheiate în cadrul activităților acestora”. În declarație se afirmă de asemenea că: „simplul fapt că o pagină de internet este accesibilă nu este suficient pentru ca articolul 15 să fie aplicabil, mai este necesar ca această pagină de internet să ofere posibilitatea încheierii de contracte la distanță și ca un contract să fi fost efectiv încheiat la distanță, indiferent prin ce mijloace. Limba sau

(1) JO C 334, 30.12.2005, p. 1.

(2) JO L 145, 30.4.2004, p. 1. Directivă modificată ultima dată prin Directiva 2008/10/CE (JO L 76, 19.3.2008, p. 33).

moneda pe care le folosește o pagină de internet nu constituie un factor relevant în acest sens.”

- (25) În țara în care își are reședința obișnuită, consumatorii ar trebui să fie protejați prin norme de la care să nu se poată deroga prin convenție, cu condiția ca respectivul contract cu consumatorii să fi fost încheiat în cadrul activităților comerciale sau profesionale desfășurate de către un profesionist în țara respectivă. Aceeași protecție ar trebui garantată în cazul în care profesionistul, deși nu își exercită activitățile comerciale sau profesionale în țara în care consumatorul își are reședința obișnuită, își direcționează activitățile, prin orice mijloace, către țara respectivă sau către mai multe țări, printre care și țara respectivă, iar contractul este încheiat în cadrul unor astfel de activități.
- (26) În sensul prezentului regulament, serviciile financiare ca, de exemplu, serviciile și activitățile de investiții și serviciile conexe prestate de un profesionist unui consumator, la care se face referire în secțiunile A și B din anexa I la Directiva 2004/39/CE, precum și contractelor pentru vânzarea de unități ale organismelor de plasament colectiv, indiferent dacă acestea sunt reglementate sau nu de Directiva 85/611/CEE a Consiliului din 20 decembrie 1985 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind anumite organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) ⁽¹⁾, ar trebui să li se aplice articolul 6 din prezentul regulament. Prin urmare, atunci când se fac trimiteri la clauzele și condițiile care reglementează emisiunea sau oferta publică de valori mobiliare negociabile sau subscrierea sau răscumpărarea de unități ale organismelor de plasament colectiv, aceste trimiteri ar trebui să includă toate aspectele care obligă emitentul sau ofertantul față de consumator, dar nu și acele aspecte care privesc prestarea de servicii financiare.
- (27) Ar trebui să se prevadă diferite excepții de la normele care reglementează conflictul de legi în cazul contractelor încheiate cu consumatorii. Conform unei astfel de excepții, norma generală nu ar trebui să se aplice contractelor privind drepturi reale referitoare la un imobil sau la dreptul de locațiune asupra unui imobil, cu excepția cazului în care contractele se referă la dreptul de folosință al unor imobile pe o perioadă determinată în înțelesul Directivei 94/47/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 1994 privind protecția dobânditorilor în ceea ce privește anumite aspecte ale contractelor privind dobândirea dreptului de folosință pe durată limitată a bunurilor imobile ⁽²⁾.
- (28) Este important să se asigure că drepturile și obligațiile care constituie un instrument financiar nu sunt reglementate de norma generală aplicabilă contractelor încheiate cu consumatorii, întrucât aceasta ar putea conduce la aplicarea unor legi diferite pentru fiecare instrument emis și, prin urmare, ar schimba natura acestora și ar împiedica tranzacționarea și ofertarea lor fungibilă. În același mod, ori de câte ori se emit sau se oferă astfel de instrumente, raportul contractual stabilit între emitent sau ofertant și

consumator nu ar trebui să fie supus în mod necesar legii țării în care își are reședința obișnuită consumatorul, deoarece este necesară asigurarea uniformității clauzelor și condițiilor de emisie sau ofertare a acestora. Același raționament ar trebui să se aplice sistemelor multilaterale reglementate de articolul 4 alineatul (1) litera (h), în cazul cărora ar trebui să se garanteze că legea în vigoare în țara în care își are reședința obișnuită consumatorul nu contravine normelor aplicabile contractelor încheiate în cadrul respectivelor sisteme sau cu operatorul acestora.

- (29) În sensul prezentului regulament, trimiterea la drepturile și obligațiile ce constituie clauzele și condițiile care reglementează emiterea, ofertele publice sau ofertele publice de preluare de valori mobiliare negociabile, precum și la subscrierea și răscumpărarea de unități ale organismelor de plasament colectiv ar trebui să includă, printre altele, condițiile de reglementare a alocării de valori mobiliare sau de unități, drepturile în caz de supra-subscriere, drepturile de retragere și chestiuni similare în contextul ofertei, precum și chestiunile menționate la articolele 10, 11, 12 și 13, permițând astfel ca toate aspectele contractuale pertinente ale unei oferte care obligă emitentul sau ofertantul față de consumator să fie reglementate de o singură lege.
- (30) În sensul prezentului regulament, instrumentele financiare și valorile mobiliare negociabile reprezintă instrumentele menționate la articolul 4 din Directiva 2004/39/CE.
- (31) Nicio dispoziție a prezentului regulament nu ar trebui să aducă atingere funcționării unui acord formal, definit ca sistem în temeiul articolului 2 litera (a) din Directiva 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare ⁽³⁾.
- (32) Având în vedere natura specială a contractelor de transport și de asigurare, ar trebui introduse dispoziții specifice care să asigure un nivel de protecție corespunzător pentru pasageri și titularii de polițe de asigurare. Prin urmare, articolul 6 nu ar trebui să se aplice în cazul acestor contracte speciale.
- (33) În cazul în care un contract de asigurare, care nu acoperă un risc major, acoperă mai multe riscuri, dintre care cel puțin unul este situat într-un stat membru și cel puțin unul este situat într-o țară terță, normele speciale privind contractele de asigurare din prezentul regulament ar trebui să se aplice numai în cazul riscului sau riscurilor situate în statul membru sau statele membre în cauză.
- (34) Norma privind contractele individuale de muncă nu ar trebui să aducă atingere aplicării normelor de aplicare imediată ale țării în care un lucrător este detașat în conformitate cu Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ JO L 375, 31.12.1985, p. 3. Directivă modificată ultima dată prin Directiva 2008/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 76, 19.3.2008, p. 42).

⁽²⁾ JO L 280, 29.10.1994, p. 83.

⁽³⁾ JO L 166, 11.6.1998, p. 45.

⁽⁴⁾ JO L 18, 21.1.1997, p. 1.

- (35) Angajații nu ar trebui să fie lipsiți de protecția conferită acestora de normele de la care nu se poate deroga prin convenție sau de normele de la care se poate deroga doar în beneficiul acestora.
- (36) În ceea ce privește contractele individuale de muncă, în cazul în care se preconizează că angajatul își va relua munca în țara de origine după îndeplinirea sarcinilor sale în străinătate, munca realizată într-o altă țară se consideră temporară. Încheierea unui nou contract de muncă cu angajatorul inițial sau cu un angajator care face parte din același grup de societăți ca și angajatorul inițial nu ar trebui să implice modificarea statutului de angajat care efectuează temporar o muncă într-o altă țară.
- (37) Considerațiile de interes public justifică acordarea posibilității instanțelor statelor membre să aplice, în situații excepționale, anumite excepții justificate de rațiuni de ordine publică și de anumite norme de aplicare imediată. Conceptul de „norme de aplicare imediată” nu trebuie confundat cu expresia „dispoziții de la care nu se poate deroga prin convenție” și ar trebui interpretat mai restrictiv.
- (38) În contextul cesiunii de creanță, termenul de „raport” ar trebui să indice că articolul 14 alineatul (1) se aplică și aspectelor reale ale unei cesiuni între cedent și cesionar în sistemele de drept în care astfel de aspecte sunt reglementate separat de cele reglementate de dreptul privind obligațiile. Cu toate acestea, termenul de „raport” nu ar trebui înțeles ca referindu-se la orice legătură care ar putea exista între cedent și cesionar. În special, acesta nu ar trebui să includă chestiunile preliminare în ceea ce privește o cesiune sau o subrogație convențională. Termenul ar trebui să fie strict limitat la aspectele care au relevanță directă pentru cesiunea de creanță sau subrogația convențională în cauză.
- (39) În vederea asigurării securității juridice ar trebui prevăzută o definiție clară a reședinței obișnuite, în special pentru societăți și alte organisme, constituite ca persoane juridice sau nu. Contrar articolului 60 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001, care stabilește trei criterii, norma care reglementează conflictul de legi ar trebui să se limiteze la un singur criteriu; în caz contrar, părțile s-ar afla în imposibilitatea de a prevedea legea aplicabilă situației lor.
- (40) Ar trebui evitate situațiile în care normele care reglementează conflictul de legi sunt dispersate în cuprinsul mai multor instrumente și în care există diferențe între respectivele norme. Cu toate acestea, prezentul regulament nu ar trebui să excludă posibilitatea includerii în dispozițiile dreptului comunitar din anumite materii a unor norme care reglementează conflictul de legi în ceea ce privește obligațiile contractuale.
- Prezentul regulament nu ar trebui să aducă atingere aplicării altor instrumente ale căror dispoziții sunt menite să contribuie la funcționarea corespunzătoare a pieței interne, în măsura în care acestea nu pot fi aplicate alături de legea desemnată pe baza regulilor din prezentul regulament. Dispozițiile legii aplicabile, desemnate pe baza regulilor din prezentul regulament, nu ar trebui să restrângă libera circulație a mărfurilor și a serviciilor, astfel cum este reglementată de dreptul comunitar, spre exemplu Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („Directiva privind comerțul electronic”) ⁽¹⁾.
- (41) Respectarea angajamentelor internaționale pe care statele membre și le-au asumat impune ca prezentul regulament să nu aducă atingere convențiilor internaționale la care unul sau mai multe state membre sunt părți în momentul adoptării prezentului regulament. Pentru ca aceste norme să fie mai accesibile, Comisia ar trebui să publice lista convențiilor relevante în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* pe baza informațiilor furnizate de statele membre.
- (42) Comisia va face o propunere Parlamentului European și Consiliului cu privire la procedurile și condițiile conform cărora statele membre ar fi îndreptățite să negocieze și să încheie, în nume propriu, acorduri cu țări terțe, în cazuri particulare și excepționale, privind aspecte sectoriale și conținând dispoziții referitoare la legea aplicabilă obligațiilor contractuale.
- (43) Deoarece obiectivul prezentului regulament nu poate fi îndeplinit în mod satisfăcător de către statele membre și, având în vedere amploarea și efectele prezentului regulament, poate fi realizat mai bine la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității astfel cum este prevăzut în articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut în respectivul articol, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului său.
- (44) În conformitate cu articolul 3 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Irlanda și-a exprimat dorința de a participa la adoptarea și la aplicarea prezentului regulament.
- (45) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, și fără a aduce atingere articolului 4 din respectivul protocol, Regatul Unit nu participă la adoptarea prezentului regulament, care nu este obligatoriu pentru acesta și nu i se aplică.
- (46) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament, care nu este obligatoriu pentru aceasta și nu i se aplică,

(1) JO L 178, 17.7.2000, p. 1.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE

Articolul 1

Domeniul de aplicare material

(1) Prezentul regulament se aplică obligațiilor contractuale în materie civilă și comercială, în situațiile care există un conflict de legi.

Regulamentul nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

(2) Sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament:

- (a) aspectele privind starea sau capacitatea persoanelor fizice, fără a aduce atingere articolului 13;
- (b) obligațiile rezultate din relații de familie și din relațiile care, în conformitate cu legea care le este aplicabilă, sunt considerate ca având efecte comparabile, inclusiv obligații de întreținere;
- (c) obligațiile rezultate din aspectele patrimoniale ale regimurilor matrimoniale, din aspectele patrimoniale ale relațiilor care sunt considerate, în conformitate cu legea care le este aplicabilă, ca având efecte comparabile cu cele ale căsătoriei, precum și obligațiile care decurg din testamente și succesiuni;
- (d) obligațiile rezultate din cambii, cecuri și bilete la ordin, precum și alte instrumente negociabile, în măsura în care obligațiile care decurg din astfel de instrumente negociabile derivă din caracterul lor negociabil;
- (e) convențiile de arbitraj și convențiile privind alegerea instanței competente;
- (f) aspectele reglementate de dreptul societăților comerciale și al altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, precum constituirea, prin înregistrare sau în alt mod, capacitatea juridică, organizarea internă sau dizolvarea societăților și a altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, și răspunderea personală a asociaților și membrilor acestora pentru obligațiile societății sau ale organismului;
- (g) chestiunea de a ști dacă un reprezentant poate angaja față de terți răspunderea persoanei pe seama căreia pretinde că acționează sau dacă un organ al unei societăți sau al altui organism, constituit sau nu ca persoană juridică, poate angaja față de terți răspunderea respectivei societăți sau a respectivului organism;
- (h) constituirea de trusturi și raporturile dintre fondatorii, administratorii și beneficiarii acestora;
- (i) obligațiile care decurg din înțelegeri care au avut loc înainte de semnarea unui contract.

(j) contractele de asigurare ce decurg din activități desfășurate de organizații, altele decât întreprinderile menționate la articolul 2 din Directiva 2002/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 noiembrie 2002 privind asigurarea de viață ⁽¹⁾, al cărui obiect este de a plăti indemnizații persoanelor angajate sau liber-profesioniste care aparțin unei întreprinderi sau grup de întreprinderi, ori unui sector profesional sau interprofesional, în caz de deces, supraviețuire, întrerupere sau reducere a activității, sau în caz de boală profesională sau provocată de accidente de muncă.

(3) Prezentul regulament nu se aplică în ceea ce privește probele și aspectele de procedură, fără a aduce atingere articolului 18.

(4) În sensul prezentului regulament, termenul de „stat membru” definește statele membre cărora li se aplică prezentul regulament. Cu toate acestea, la articolul 3 alineatul (4) și la articolul 7, termenul desemnează toate statele membre.

Articolul 2

Aplicarea universală

Legea desemnată de prezentul regulament se aplică indiferent dacă este sau nu legea unui stat membru.

CAPITOLUL II

NORME UNIFORME

Articolul 3

Libertatea de alegere

(1) Contractul este guvernat de legea aleasă de către părți. Această alegere trebuie să fie expresă sau să rezulte, cu un grad rezonabil de certitudine, din clauzele contractuale sau din împrejurările cauzei. Prin alegerea lor, părțile pot desemna legea aplicabilă întregului contract sau numai unei părți din acesta.

(2) Părțile pot conveni, în orice moment, să supună contractul altei legi decât cea care îl governa anterior, fie în baza unei alegeri anterioare în temeiul prezentului articol, fie în temeiul altor dispoziții ale prezentului regulament. Orice modificare efectuată de către părți cu privire la legea aplicabilă, care intervine ulterior încheierii contractului, nu aduce atingere validității formei contractului în sensul articolului 11 și nu afectează în mod negativ drepturile terților.

(3) În cazul în care toate elementele relevante pentru situația respectivă, în momentul în care are loc alegerea, se află în altă țară decât aceea a căreia lege a fost aleasă, alegerea făcută de părți nu aduce atingere aplicării dispozițiilor legii acelei alte țări, de la care nu se poate deroga prin acord.

(4) În cazul în care toate elementele relevante pentru situația respectivă, în momentul în care are loc alegerea, se află în unul sau mai multe state membre, alegerea de către părți a unei legi

⁽¹⁾ JO L 345, 19.12.2002, p. 1. Directivă modificată ultima dată prin Directiva 2008/19/CE (JO L 76, 19.3.2008, p. 44).

aplicabile, alta decât cea a unui stat membru, nu aduce atingere aplicării în mod corespunzător a dispozițiilor de drept comunitar de la care nu se poate deroga prin convenție, după caz, astfel cum au fost transpuse în statul membru al instanței competente.

(5) Existența și valabilitatea consimțământului părților cu privire la alegerea legii aplicabile se determină în conformitate cu dispozițiile articolelor 10, 11 și 13.

Articolul 4

Legea aplicabilă în absența alegerii

(1) În măsura în care legea aplicabilă contractului nu a fost aleasă în conformitate cu articolul 3, și fără a aduce atingere articolelor 5-8, legea aplicabilă contractului se determină după cum urmează:

- (a) contractul de vânzare-cumpărare de bunuri este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită vânzătorul;
- (b) contractul de prestări servicii este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită prestatorul de servicii;
- (c) contractul privind un drept real imobiliar sau privind dreptul de locațiune asupra unui imobil este reglementat de legea țării în care este situat imobilul;
- (d) fără a aduce atingere literei (c), contractul de locațiune având drept obiect folosința privată și temporară a unui imobil pe o perioadă de maximum șase luni consecutive este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită proprietarul, cu condiția ca locatarul să fie o persoană fizică și să își aibă reședința obișnuită în aceeași țară;
- (e) contractul de franciză este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită beneficiarul francizei;
- (f) contractul de distribuție este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită distribuitorul;
- (g) contractul de vânzare-cumpărare de bunuri la licitație este reglementat de legea țării în care are loc licitația, dacă se poate stabili care este acest loc;
- (h) orice contract încheiat în cadrul unui sistem multilateral, care reunește sau facilitează reunirea de interese multiple de vânzare-cumpărare de instrumente financiare ale terților, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) punctul 17 din Directiva 2004/39/CE, în conformitate cu normele nediscreționare, și care este reglementat de o lege unică, este reglementat de legea respectivă.

(2) În cazul în care contractului nu i se aplică alineatul (1) sau în care elementelor contractului li s-ar aplica mai multe dintre literele (a)-(h) de la alineatul (1), contractul este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită partea contractantă care efectuează prestația caracteristică.

(3) În cazul în care din ansamblul circumstanțelor cauzei rezultă fără echivoc că respectivul contract are în mod vădit o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la alineatele (1) sau (2), se aplică legea din acea altă țară.

(4) În cazul în care legea aplicabilă nu poate fi determinată în temeiul alineatelor (1) sau (2), contractul este reglementat de legea țării cu care are cele mai strânse legături.

Articolul 5

Contractele de transport

(1) În măsura în care legea aplicabilă contractului de transport de mărfuri nu a fost aleasă de părți în conformitate cu articolul 3, legea aplicabilă este legea țării în care își are reședința obișnuită transportatorul, cu condiția ca locul de încărcare sau cel de livrare sau reședința obișnuită a expeditorului să fie, de asemenea, situate în țara respectivă. În cazul în care aceste cerințe nu sunt întrunite, se aplică legea țării în care este situat locul de livrare convenit de către părți.

(2) În măsura în care legea aplicabilă contractului de transport de pasageri nu a fost aleasă de părți în conformitate cu al doilea paragraf, legea aplicabilă este legea țării în care își are reședința obișnuită pasagerul, cu condiția ca locul de plecare sau cel de sosire să fie, de asemenea, situate în țara respectivă. Dacă nu sunt întrunite aceste cerințe, se aplică legea țării în care își are reședința obișnuită transportatorul.

Părțile pot alege ca lege aplicabilă contractului de transport de pasageri în conformitate cu articolul 3 numai legea țării în care:

- (a) se află reședința obișnuită a pasagerului; sau
- (b) se află reședința obișnuită a transportatorului; sau
- (c) se află sediul administrației centrale al transportatorului; sau
- (d) este situat locul de plecare; sau
- (e) este situat locul de sosire.

(3) În cazul în care, în lipsa unei alegeri a legii aplicabile, rezultă fără echivoc din ansamblul circumstanțelor cauzei că respectivul contract are în mod vădit o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la alineatele (1) sau (2), se aplică legea din acea altă țară.

Articolul 6

Contractele încheiate cu consumatorii

(1) Fără a aduce atingere articolelor 5 și 7, contractul încheiat de o persoană fizică într-un scop care poate fi considerat ca neavând legătură cu activitatea sa profesională („consumatorul”)

cu o altă persoană, care acționează în exercitarea activității sale profesionale („profesionistul”), este reglementat de legea statului în care își are reședința obișnuită consumatorul, cu condiția ca profesionistul:

- (a) să-și desfășoare activitatea comercială sau profesională în țara în care își are reședința obișnuită consumatorul; sau
- (b) prin orice mijloace, să-și direcționeze activitățile către țara în cauză sau către mai multe țări, printre care și țara în cauză,

și ca respectivul contract să se înscrie în sfera activităților respective.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), părțile pot alege legea aplicabilă unui contract care îndeplinește cerințele prevăzute la alineatul (1), în conformitate cu articolul 3. Cu toate acestea, o astfel de alegere nu poate priva consumatorul de protecția acordată acestuia prin dispoziții de la care nu se poate deroga prin convenție, în temeiul legii care, în lipsa unei alegeri, ar fi fost aplicabilă în conformitate cu alineatul (1).

(3) În cazul în care cerințele prevăzute la alineatul (1) litera (a) sau (b) nu sunt respectate, legea aplicabilă unui contract încheiat între un consumator și un profesionist se stabilește conform articolelor 3 și 4.

(4) Alineatele (1) și (2) nu se aplică următoarelor contracte:

- (a) contractelor de prestări servicii în temeiul cărora serviciile sunt prestate consumatorului exclusiv într-o altă țară decât în cea în care acesta își are reședința obișnuită;
- (b) contractelor de transport, altele decât contractele privind pachetele de servicii turistice în înțelesul Directivei 90/314/CEE a Consiliului din 13 iunie 1990 privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite ⁽¹⁾;
- (c) contractelor privind un drept real imobiliar sau privind dreptul de locațiune asupra unui bun imobil, altele decât contractele referitoare la dreptul de folosință pe o perioadă determinată, în sensul Directivei 94/47/CE;
- (d) drepturilor și obligațiilor care constituie un instrument financiar și drepturilor și obligațiilor care constituie clauzele și condițiile care reglementează emisiunea sau oferta publică și ofertele publice de preluare de valori mobiliare negociabile și subscrierea și răscumpărarea de unități ale organismelor de plasament colectiv cu condiția ca aceste activități să nu constituie prestări de servicii financiare;
- (e) contractele încheiate în cadrul unui sistem care intră în domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (1) litera (h).

⁽¹⁾ JO L 158, 23.6.1990, p. 59.

Articolul 7

Contractele de asigurare

(1) Prezentul articol se aplică contractelor menționate la alineatul (2), indiferent dacă riscul asigurat este situat sau nu într-un stat membru, precum și tuturor celorlalte contracte de asigurare care acoperă riscuri situate pe teritoriul statelor membre. Prezentul articol nu se aplică contractelor de reasigurare.

(2) Contractele de asigurare care acoperă riscuri majore, în sensul articolului 5 litera (d) din Prima Directivă 73/239/CEE a Consiliului din 24 iulie 1973 de coordonare a actelor cu putere de lege și actelor administrative privind inițierea și exercitarea activității de asigurare generală directă, alta decât asigurarea de viață ⁽²⁾, sunt reglementate de legea aleasă de părți în conformitate cu articolul 3 din prezentul regulament.

În măsura în care legea aplicabilă nu a fost aleasă de părți, contractele de asigurare sunt reglementate de legea țării în care își are reședința obișnuită asiguratorul. Atunci când din ansamblul circumstanțelor cauzei rezultă fără echivoc faptul că respectivul contract are în mod vădit legături mai strânse cu o altă țară, se aplică legea acelei alte țări.

(3) În cazul unui contract de asigurare, altul decât cele cărora li se aplică alineatul (2), părțile pot alege, în conformitate cu articolul 3, numai una dintre următoarele legi:

- (a) legea oricărui stat membru în care este situat riscul în momentul încheierii contractului;
- (b) legea țării în care își are reședința obișnuită titularul poliței de asigurare;
- (c) în cazul asigurărilor de viață, legea statului membru al cărui cetățean este titularul poliței de asigurare;
- (d) pentru contractele de asigurare care acoperă riscuri limitate la evenimente care survin într-un alt stat membru decât cel în care este situat riscul, legea respectivului stat membru;
- (e) în cazul în care titularul poliței dintr-un contract căruia i se aplică prezentul alineat exercită o activitate comercială sau industrială ori o profesie liberală, iar contractul de asigurare acoperă două sau mai multe riscuri legate de respectivele activități și sunt situate în state membre diferite, legea oricărui dintre statele membre în cauză sau legea țării în care își are reședința obișnuită titularul poliței.

Atunci când, în cazurile vizate la literele (a), (b) sau (e), statele membre menționate acordă o mai mare libertate în ceea ce privește alegerea legii aplicabile contractelor de asigurare, părțile se pot prevala de această libertate.

⁽²⁾ JO L 228, 16.8.1973, p. 3. Directivă modificată ultima dată prin Directiva 2005/68/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 323, 9.12.2005, p. 1).

În măsura în care legea aplicabilă nu a fost aleasă de părți în conformitate cu prezentul alineat, acestor contracte li se aplică legea statului membru în care este situat riscul în momentul încheierii contractului.

(4) Contractelor de asigurare care acoperă riscuri pentru care un stat membru impune obligativitatea asigurării li se aplică următoarele norme suplimentare:

- (a) contractul de asigurare nu îndeplinește obligația de asigurare, decât în cazul în care respectă dispozițiile specifice stabilite în legătură cu asigurarea respectivă de statul membru care impune obligația. În cazul în care legea statului membru în care este situat riscul conține dispoziții contrare celor ale legii statului membru care impune obligația de a încheia o asigurare, prevalează cea din urmă;
- (b) un stat membru poate stabili ca, prin derogare de la alineatele (2) și (3), contractul de asigurare să fie reglementat de legea statului membru care impune obligația de asigurare.

(5) În sensul alineatului (3) al treilea paragraf și al alineatului (4), contractul de asigurare care acoperă riscuri situate în mai multe state membre se consideră a constitui mai multe contracte, fiecare având legătură cu un singur stat membru.

(6) În sensul prezentului articol, țara în care este situat riscul este determinată în conformitate cu articolul 2 litera (d) din a Doua Directivă 88/357/CEE a Consiliului din 22 iunie 1988 de coordonare a actelor cu putere de lege și actelor administrative privind asigurarea generală directă, alta decât asigurarea de viață, de stabilire a dispozițiilor destinate să faciliteze exercitarea efectivă a libertății de a presta servicii ⁽¹⁾, iar, în cazul asigurărilor de viață, țara în care este situat riscul este țara angajamentului în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2002/83/CE.

Articolul 8

Contractele individuale de muncă

(1) Contractul individual de muncă este reglementat de legea aleasă de părți în conformitate cu articolul 3. Cu toate acestea, o astfel de alegere nu poate priva angajatul de protecția acordată acestuia în temeiul dispozițiilor de la care nu se poate deroga prin convenție în virtutea legii care, în absența unei alegeri, ar fi fost aplicabilă în temeiul alineatelor (2), (3) și (4) din prezentul articol.

(2) În măsura în care legea aplicabilă contractului individual de muncă nu a fost aleasă de părți, contractul este reglementat de legea țării în care sau, în lipsă, din care angajatul își desfășoară în mod obișnuit activitatea în executarea contractului. În cazul în care angajatul este angajat temporar într-o altă țară, nu se consideră că și-a schimbat locul de desfășurare a muncii în mod obișnuit.

⁽¹⁾ JO L 172, 4.7.1988, p. 1. Directivă modificată ultima dată prin Directiva 2005/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 149, 11.6.2005, p. 14).

(3) În cazul în care legea aplicabilă nu poate fi determinată în temeiul alineatului (2), contractul este reglementat de legea țării în care este situată unitatea angajatoare.

(4) În cazul în care reiese din circumstanțele de ansamblu ale cazului că respectivul contract are o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la alineatul (2) sau (3), se aplică legea acelei alte țări.

Articolul 9

Norme de aplicare imediată

(1) Normele de aplicare imediată sunt norme a căror respectare este privită drept esențială de către o anumită țară pentru salvagardarea intereselor sale publice, precum organizarea politică, socială sau economică, în asemenea măsură, încât aceste norme sunt aplicabile oricărei situații care intră în domeniul lor de aplicare, indiferent de legea aplicabilă contractului în temeiul prezentului regulament.

(2) Prezentul regulament nu restrânge aplicarea normelor de aplicare imediată din legea instanței sesizate.

(3) Este posibilă aplicarea normelor de aplicare imediată cuprinse în legea țării în care obligațiile care rezultă din contract trebuie să fie sau au fost executate, în măsura în care aceste norme de aplicare imediată antrenează nelegalitatea executării contractului. Pentru a decide dacă aceste dispoziții să fie puse în aplicare, se ține cont de natura și de obiectul acestora, precum și de consecințele aplicării sau neaplicării lor.

Articolul 10

Consimțământul și validitatea de fond

(1) Existența și validitatea contractului sau a oricărei clauze contractuale sunt determinate de legea care l-ar reglementa în temeiul prezentului regulament, dacă contractul sau clauza respectivă ar fi valabile.

(2) Cu toate acestea, pentru a stabili faptul că nu și-a dat consimțământul, o parte poate să invoce legea țării în care își are reședința obișnuită, dacă din circumstanțele respective reiese faptul că nu ar fi rezonabil să se stabilească efectul comportamentului său în conformitate cu legea menționată la alineatul (1).

Articolul 11

Validitatea de formă

(1) Contractul încheiat între persoane, sau reprezentanți ai acestora, care se află în aceeași țară în momentul încheierii contractului este considerat valabil din punct de vedere al formei

dacă îndeplinește condițiile de formă prevăzute de legea care îl reglementează pe fond, în conformitate cu prezentul regulament sau de legea țării în care se încheie contractul.

(2) Contractul încheiat între persoanele, sau reprezentanții acestora, care se află în țări diferite în momentul încheierii contractului este considerat valabil din punct de vedere al formei dacă îndeplinește condițiile de formă prevăzute de legea care îl reglementează pe fond, în conformitate cu prezentul regulament, sau de legea oricărei țări în care se află oricare dintre părți sau reprezentanții acestora la momentul încheierii contractului, sau de legea țării în care, la data respectivă, își avea reședința obișnuită oricare dintre părțile contractante.

(3) Actul juridic unilateral menit să producă efecte juridice aflat în legătură cu un contract încheiat sau care urmează să fie încheiat este considerat a fi valabil din punct de vedere al formei dacă îndeplinește cerințele de formă prevăzute de legea care reglementează sau ar reglementa contractul pe fond în conformitate cu prezentul regulament, sau de legea țării în care a fost încheiat actul sau de legea țării în care autorul actului își avea reședința obișnuită la acea dată.

(4) Alineatele (1), (2) și (3) din prezentul articol nu se aplică contractelor care intră în sfera de aplicare a articolului 6. Forma unor astfel de contracte este reglementată de legea țării în care își are reședința obișnuită consumatorul.

(5) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la alineatele (1)-(4), contractul care are ca obiect un drept real imobiliar sau un drept de locațiune asupra unui imobil este supus condițiilor de formă prevăzute de legea țării în care este situat bunul imobil în măsura în care, conform legii respective:

- (a) condițiile în cauză sunt aplicate indiferent de țara în care este încheiat contractul și indiferent de legea care îl reglementează; și
- (b) de la respectivele dispoziții nu se poate deroga prin convenție.

Articolul 12

Domeniul legii aplicabile

(1) Legea aplicabilă contractului în temeiul prezentului regulament reglementează în special:

- (a) interpretarea contractului;
- (b) executarea obligațiilor născute din contract;
- (c) în limitele competenței conferite instanței sesizate de legea sa procedurală, consecințele neexecutării totale sau parțiale a obligațiilor, inclusiv evaluarea prejudiciului în măsura în care aceasta este reglementată de norme de drept;
- (d) diferitele moduri de stingere a obligațiilor, precum și prescripția și decăderea din drepturi;
- (e) efectele nulității contractului.

(2) În ceea ce privește modalitatea de executare și măsurile care pot fi luate în cazul unei executări defectuoase, se va avea în vedere legea țării în care are loc executarea.

Articolul 13

Incapacitatea

În cazul unui contract încheiat între persoane aflate în aceeași țară, persoana fizică care ar avea capacitate juridică, conform legii acelei țări, poate invoca incapacitatea sa rezultând din legea altei țări numai în cazul în care, la data încheierii contractului, cealaltă parte contractantă avea cunoștința de respectiva incapacitate sau nu o cunoștea ca urmare a neglijenței sale.

Articolul 14

Cesiunea de creanță și subrogația convențională

(1) Raporturile dintre cedent și cesionar sau dintre creditor și subrogat cu privire la o creanță față de un terț („debitor”) în cadrul unei cesiuni de creanță sau al unei subrogații convenționale sunt reglementate de legea care se aplică, în temeiul prezentului regulament, contractului dintre cedent și cesionar, respectiv dintre creditor și subrogat.

(2) Legea care reglementează creanța cedată sau cu privire la care a avut loc subrogația determină caracterul cesionabil al acesteia, raporturile dintre cesionar și debitor, condițiile în care cesiunea sau subrogația îi este opozabilă debitorului, precum și caracterul liberator al prestației executate de către debitor.

(3) Noțiunea de cesiune în sensul prezentului articol include transferurile de creanțe pure și simple, transferurile de creanțe cu titlu de garanție, precum și gajul sau alte drepturi de garanție constituite asupra creanțelor.

Articolul 15

Subrogația legală

Dacă, în temeiul unei obligații contractuale, o persoană („creditorul”), are o creanță față de o altă persoană („debitorul”) și dacă un terț are obligația de a-l dezinteresa pe creditor sau l-a dezinteresat pe creditor în executarea obligației respective, legea care reglementează obligația terțului de a-l dezinteresa pe creditor determină dacă terțul este îndreptățit să exercite, în tot sau în parte, împotriva debitorului, drepturile pe care creditorul le avea în temeiul legii aplicabile raporturilor dintre aceștia.

Articolul 16

Obligațiile cu pluralitate de debitori

În cazul în care un creditor are o creanță față de mai mulți debitori pentru care aceștia răspund solidar, iar unul dintre debitori l-a dezinteresat pe creditor, în tot sau în parte, legea care reglementează obligația debitorului față de creditor determină și

dreptul debitorului de a se îndrepta împotriva celorlalți debitori. Ceilalți debitori se pot prevala de drepturile de care dispuneau în raport cu creditorul, în măsura permisă de legea care reglementează obligațiile acestora față de creditor.

Articolul 17

Compensația

În lipsa unui acord între părți cu privire la compensație, aceasta este reglementată de legea aplicabilă obligației căreia i se opune compensația.

Articolul 18

Sarcina probei

(1) Legea care reglementează o obligație contractuală în temeiul prezentului regulament se aplică în măsura în care cuprinde, în materia obligațiilor contractuale, norme care instituie prezumții legale sau repartizează sarcina probei.

(2) Contractul sau actul juridic menit să producă efecte juridice poate fi probat cu orice mijloace de probă admise fie de legea forului, fie de oricare dintre legile menționate la articolul 11 în temeiul cărora contractul sau actul respectiv este valabil din punct de vedere al formei, cu condiția ca mijloacele de probă respective să poată fi administrate în fața instanței sesizate.

CAPITOLUL III

DISPOZIȚII DIVERSE

Articolul 19

Reședința obișnuită

(1) În înțelesul prezentului regulament, reședința obișnuită a societăților și a altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, este situată la sediul administrației lor centrale.

Reședința obișnuită a unei persoane fizice acționând în exercitarea activității sale profesionale este locul unde această persoană își are sediul principal de activitate.

(2) În cazul în care contractul este încheiat în cadrul activității unei sucursale, a unei agenții sau a oricărei alte unități, sau în cazul în care, conform contractului, executarea acestuia incumbă unei astfel de sucursale, agenții sau unități, locul unde se află sucursala, agenția sau oricare altă unitate este considerat reședința obișnuită.

(3) În scopul determinării locului unde se află reședința obișnuită, momentul relevant îl constituie data încheierii contractului.

Articolul 20

Excluderea retrimiterii

Aplicarea legii oricărei țări determinate în temeiul prezentului regulament înseamnă aplicarea normelor de drept în vigoare în

țara respectivă, cu excepția normelor sale de drept internațional privat, cu excepția cazului în care prezentul regulament prevede altfel.

Articolul 21

Ordinea publică a instanței sesizate

Aplicarea unei dispoziții din legea oricărei țări determinate în temeiul prezentului regulament nu poate fi înlăturată decât dacă o astfel de aplicare este vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței sesizate.

Articolul 22

State cu mai multe sisteme juridice

(1) În cazul în care un stat cuprinde mai multe unități teritoriale, fiecare având propriile sale norme de drept în materie de obligații contractuale, fiecare unitate teritorială se consideră o țară în scopul de a identifica legea aplicabilă în temeiul prezentului regulament.

(2) Statele membre ale căror unități teritoriale au propriile lor norme de drept cu privire la obligațiile contractuale nu sunt obligate să aplice prezentul regulament în caz de conflict între legile unităților teritoriale.

Articolul 23

Raportul cu alte dispoziții de drept comunitar

Cu excepția articolului 7, prezentul regulament nu aduce atingere aplicării dispozițiilor dreptului comunitar care, în anumite domenii, reglementează conflictul de legi în materia obligațiilor contractuale.

Articolul 24

Raportul cu Convenția de la Roma

(1) În statele membre, prezentul regulament înlocuiește Convenția de la Roma, cu excepția teritoriilor statelor membre care intră în domeniul de aplicare teritorial al respectivei convenții și cărora nu li se aplică prezentul regulament, în temeiul articolului 299 din tratat.

(2) În măsura în care prezentul regulament înlocuiește dispozițiile Convenției de la Roma, orice trimitere la convenția respectivă se interpretează ca trimitere la prezentul regulament.

Articolul 25

Raporturile cu convențiile internaționale existente

(1) Prezentul regulament nu aduce atingere aplicării convențiilor internaționale la care unul sau mai multe state membre sunt părți în momentul adoptării prezentului regulament și care reglementează conflictul de legi în materia obligațiilor contractuale.

(2) Cu toate acestea, între statele membre, prezentul regulament prevalează asupra convențiilor încheiate exclusiv între două sau mai multe state membre, în măsura în care aceste convenții vizează aspecte reglementate de prezentul regulament.

Articolul 26

Lista convențiilor

(1) Până la 17 iunie 2009, statele membre informează Comisia cu privire la convențiile menționate în articolul 25 alineatul (1). După această dată, statele membre informează Comisia cu privire la eventualele denunțări ale respectivelor convenții.

(2) În termen de șase luni de la primirea notificărilor menționate la alineatul (1), Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*:

- (a) lista convențiilor menționate la alineatul (1).
- (b) denunțările menționate la alineatul (1).

Articolul 27

Clauza de revizuire

(1) Până la 17 iunie 2013 Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind aplicarea prezentului regulament. Dacă este cazul, raportul este însoțit de propuneri în vederea modificării prezentului regulament. Raportul cuprinde:

- (a) un studiu privind legea aplicabilă contractelor de asigurare și o evaluare de impact a dispozițiilor care ar trebui, eventual, introduse; și

(b) o evaluare privind aplicarea articolului 6, în special în ceea ce privește coerența dreptului comunitar în domeniul protecției consumatorilor.

(2) Până la 17 iunie 2010, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind opozabilitatea față de terți a unei cesiuni de creanță sau subrogații și prioritatea creanței ce face obiectul cesiunii sau subrogației față de dreptul unei alte persoane. Raportul este însoțit, după caz, de o propunere de modificare a prezentului regulament și de o evaluare de impact a dispozițiilor care ar trebui introduse.

Articolul 28

Aplicarea în timp

Prezentul regulament se aplică contractelor încheiate după 17 decembrie 2009.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 29

Intrarea în vigoare și aplicarea

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament se aplică de la 17 decembrie 2009, cu excepția articolului 26, care se aplică de la 17 iunie 2009.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptat la Strasbourg, 17 iunie 2008.

Pentru Parlamentul European

Președintele

H.-G. PÖTTERING

Pentru Consiliu

Președintele

J. LENARČIČ